

Cato's Sjoerd 4107 S Stierhouderij Graspeel te Zeeland

Tekst Frans Kuijpers, april 2022

Bron: Archief Rundvee Brabant/Limburg

Cato's Sjoerd, in 1935 nationaal kampioen en eigendom van fokvereniging De Graspeel, is geboren op 5 november 1932 bij Jan Janssen op de Retraitehoeve in Beers. Jan Janssen heeft enkele goede stieren meer gefokt en hij had ook een zekere faam als fokker van trekpaarden.

In Beers en omgeving woonden de stierenfokkers die Brabant en Limburg grotendeels voorzagen van roodbonte stieren voor de fokkerij. Dat kwam omdat men in deze streek de beste koeien van het zuiden had. Cato's Sjoerd kwam uit de Sjoerd-bloedlijn die algemeen overheersend was in het Land van Cuijk en daar de basis legde voor vele successen. Zijn moeder was de Keurstamboekkoe Cato 1. Alleen de beste koeien qua productie en exterieur kwamen in die tijd in aanmerking voor het predicaat KS. De afstamming van Cato's Sjoerd was heel goed.

Vaak werden de stieren aangekocht op de Cuijkse fokveedag, die ieder jaar in september werd gehouden. Bij de stierkalveren was Cato's Sjoerd op deze dag in 1933 ingezonden, maar als 10-maander waarschijnlijk te jong om al als dekstier te verkopen. Hij zal mogelijk tussentijds als stier van anderhalf jaar door de stierhouderij bij de fokker zijn aangekocht.

In 1935 was de Nationale Stamboektentoonstelling in Utrecht. Eerder waren in 1923 en 1928 Nationale keuringen gehouden, beide keren in Den Haag, waar Brabantse roodbonten in het strijdperk traden. Het was de bedoeling om deze tentoonstelling iedere 5 jaar te organiseren. Maar door de diepe economische crisis van de dertiger jaren was de tentoonstelling twee jaar uitgesteld. De volgende zou dan weer vijf jaar later plaats vinden in 1940, maar door de bezetting kwam daar niets meer van.

Op deze tentoonstelling in 1935 werd Cato's Sjoerd, de stier van de Graspeel uitgeroepen tot Nationale Kampioen van Nederland bij de roodbonte stieren. De verslaggever in de vakpers schreef: *Uit de zeer goede klasse stieren geboren na 30 Sept. 1932 en voor 1 Oct. 1933 werd de kampioen gehaald: de gestopte, lage stier met best beenwerk, Cato's Sjoerd 4107 S, fokker J.A. Janssen, Beers. Eig. fokveren. Graspeel te Zeeland NBr.*

Dit kampioenschap van Cato's Sjoerd kwam niet helemaal uit de lucht vallen. In die tijd kende Brabant nog niet de Centrale Stierenkeuring in Den Bosch, maar wel de verplichte jaarlijkse keuring van dekstieren door de provincie Noord-Brabant. In het verslag over de voorjaarskeuringen in 1935 staat Cato's Sjoerd van de stierhouderij Graspeel te Zeeland vermeld als de beste stier van Brabant onder de 438 goedgekeurde roodbonte stieren van dat jaar. Cato's Sjoerd wordt daar omschreven als diepe, iets weeke stier.

De wijde omgeving van het dorp Zeeland kende naast de Graspeel nog drie andere stierhouderijen, namelijk Brand, Oventje en Voederheil. De boeren hadden gemengde bedrijven met zowel veeteelt als akkerbouw. Alle boeren hielden voor de voet rundvee, meestal 3 tot 5 melkkoeien per bedrijf. De stierhouderij Graspeel hield twee stieren voor 366 koeien van 87 boeren volgens het verslag van 1936.

Deelname aan melkcontrole en fokregistratie of het stamboek was voor veruit de meeste boeren een stap te ver, zeker in de crisistijd. De fok- en controlevereniging St. Brigida, die werkte over het hele dorp Zeeland, kende in 1936 17 leden met 109 koeien. Pas na de oorlog, toen door een heffing op de geleverde melk aan de fabriek de directe kosten voor de melkcontrole halveerden, ontstond de massale deelname aan melkcontrole en stamboek door het gros van de boeren.

Als we inschatten dat Cato's Sjoerd twee jaar voor de fokkerij in Zeeland dienst gedaan heeft dan zullen van hem 350 à 400 kalveren geboren zijn. Dat hij een goede fokstier was bewijst zijn zoon Grada 3's Sjoerd. Deze is geboren bij zijn fokker Jan Janssen in Beers in oktober 1934. Deze stier ging naar Limburg, naar de fokvereniging Roggel en werd kampioen op de fokveedag voor Midden-Limburg in Heythuysen. Later werd hij verkocht naar de fokvereniging Eerste Limburgse te Nieuwstadt bij Sittard, waar hij als tienjarige nog ter dekking stond.